

Índex

Introducció	2
L' opressió de gènere i l' aplicació de les perspectives de gènere	3
La perspectiva de gènere a Azimut360	6
Referències	9

Introducció

Durant les darreres dècades els escenaris sociopolítics dels països del nord global han permès l'auge discursiu de diverses lluites en pos de la justícia global, la igualtat i l'equitat de les nostres societats. Aquestes lluites socials han tingut com a objectiu històric assenyalar els diversos factors de segregació i opressió que s'han donat contra certs grups poblacionals, a causa d'alguna de les particularitats que defineixen la seva identitat.

A nivell pràctic, aquestes lluites s'enfronten a l'oposició estructural del sistema que reproduïx aquestes opressions, així com a les institucions i individus posseïdors del poder social i econòmic. Aquesta oposició ha comportat en molts casos l'arribada a un estat de cert estancament en relació amb l'adquisició real de drets. Malgrat això, és destacable el paper que nombroses entitats i individus han desenvolupat en matèria de sensibilització i socialització d'aquestes narratives, donant a conèixer les problemàtiques generades al voltant d'aquests col·lectius. A poc a poc, aquestes accions empenyen cap al progrés social, mirant de reduir les desigualtats entre grups i caminant cap a un món més just.

Dins de tots aquests corrents d'oposició al sistema hegemònic destaca la desenvolupada pels moviments feministes, en persecució de la igualtat entre homes i dones. No només seguint aquesta igualtat pura, sinó el canvi total del sistema estructurat entorn de les estructures patriarcals. Tot i que el feminisme modern va néixer a mitjans del segle XVIII¹, en l'actualitat podem observar el desenvolupament d'una nova onada feminista a nivell mundial, la qual treballa de forma transversal en tots els àmbits socials, econòmics i ambientals de la societat. Aquesta transversalitat ha permès que les teories feministes tinguin certa influència en tots els àmbits i sectors econòmics, fins i tot en aquells eminentment masculinitzats o sota un fort control patriarcal. En aquest sentit, el sector energètic no ha estat una excepció, incloent a poc a poc la perspectiva de gènere en les seves activitats econòmiques, així com en la seva intersecció amb l'esfera social i ambiental.

¹ La considerada primera onada del feminisme europeu va ser desenvolupada durant el període de la il·lustració a mitjans del segle XVIII. El seu desenvolupament es va donar paral·lelament al de la Revolució Francesa de 1789.

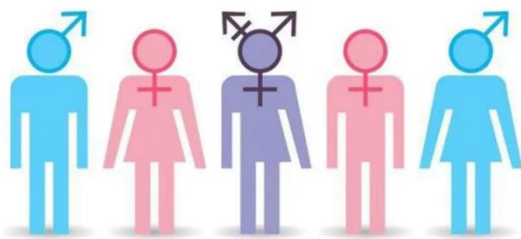
L'opressió de gènere i l'aplicació de les perspectives de gènere.

La Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW, 1979) va ser una de les grans convencions de les Nacions Unides en defensa de la igualtat de gènere. Després de les bases assentades per aquesta convenció, la incorporació de la perspectiva de gènere tant en entitats públiques com privades, va tenir el seu origen oficial a Pequín, durant la Quarta Conferència Mundial sobre la Dona de les Nacions Unides (1995).

La integració de la perspectiva de gènere implica la inclusió i aplicació de mesures i accions que tenen en compte les diverses realitats, rols, necessitats i interessos de dones, homes, nenes i infants. El seu objectiu és eliminar aquestes diferències per aconseguir una societat més equitativa i igualitària. Aquesta aproximació ha estat posteriorment recolzada i desenvolupada per nombroses organitzacions, entitats privades, protocols i altres convencions, totes elles enfocades en la recerca de la igualtat social.

Les entitats que en l'actualitat apliquen a nivell global la perspectiva de gènere engloben des d'institucions governamentals (com els ministeris d'igualtat o l'ONU), a centres de recerca i universitats (per exemple, la Universitat Autònoma de Barcelona) ONGs i entitats de cooperació (Oxfam Intermón, Metges sense Fronteres...), o entitats privades de diferent mida (des de Google, fins a cooperatives de petita mida com Azimut360).

És fonamental comprendre que el concepte de "gènere" és una construcció social que evoluciona en resposta als canviants contextos socials. S'adapta i s'emmotlla segons les tendències socials que l'influencien. Aquest concepte es desenvolupa al voltant d'atributs i subjectivitats associats tradicionalment a les categories d'home i dona, és a dir, al femení i el masculí, històricament vinculats amb el sexe biològic². D'aquesta base emergeixen els rols de gènere, que són també productes de contextos socioculturals i econòmics específics.

Malgrat la mal·leabilitat inherent al gènere, persisteix, a nivell global, un predominant context patriarcal en què les dones han estat històricament subjugades i dominades. En aquest context, ha estat el mateix patriarcat el responsable de la definició de les dinàmiques de relació entre homes i dones, perpetuant així el seu funcionament i l'opressió de gènere que implica en la majoria de les societats modernes. El sotmetiment i omissió dels interessos i necessitats de les dones desemboca en moltes ocasions en algun tipus de violència de gènere masclista (de l'home cap a la dona), entesa com qualsevol forma de dany físic, psicològic, sexual o econòmic.

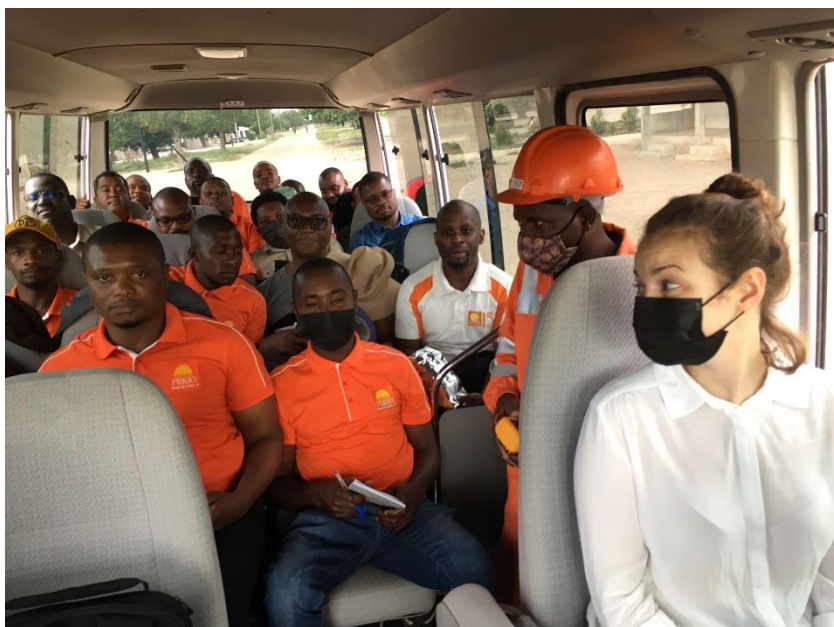

Tant a nivell governamental, de benefici econòmic, com en el marc de treball de la cooperació, s'identifica l'aproximació de gènere com un dels primers mecanismes d'acció de lluita contra l'opressió de la dona. La lluita contra aquesta subjugació és prioritzada en la recerca de la igualtat social, no només per afectar de forma directa el 50% de la població mundial (i indirectament a la seva totalitat), sinó per la seva contextualització com a repressió històrica i les

² En l'actualitat, la teorització sobre el sexe i el gènere es troba problematitzada des de diferents sectors socials, sobretot en relació a l'entesa del gènere com una identitat, així com l'entenent del sexe biològic com una nova construcció social. Aquestes teories han nascut especialment de la mà de la lluita pels drets de les persones *trans* i *no-binàries*, en confrontació directa amb certs moviments de l'anomenat feminisme radical trans-excloent, així com altres moviments reaccionaris. El feminisme radical defensa la diferenciació sexual entre homes i dones com a principal eix d'opressió contra les dones (materialitzada, per exemple, en la cooptació de la capacitat reproductiva de les dones, només lligada a l'existència anatòmica de l'aparell reproductiu).

seves interconnexions amb tots els sectors i àmbits de les societats modernes, representant, juntament amb l'opressió de classe, la major font de desigualtats i injustícies a nivell mundial.

Els rols de poder i dominació de l'home cap a la dona tenen una implicació completament transversal i interseccional, afectant tots els nivells i esferes de la vida, des de l'àmbit privat personal fins a l'àmbit laboral, polític... Aquestes asimetries de poder són augmentades en la seva intersecció amb altres mecanismes d'opressió com poden ser la classe econòmica, l'ètnia o raça, la sexualitat o les capacitats físiques, entre d'altres...

Aquesta idea implica també, per tant, que tot i que totes les dones, pel fet d'identificar-se com a tal, pateixen diferents tipus de discriminació, no totes les dones ho pateixen de la mateixa manera, ni al mateix nivell. Lluny de buscar la comparació entre opressions, el marc interseccional se centra en la correcta contextualització de tots els grups oprimits, de manera que les mesures preses siguin adaptades amb eficàcia a cadascuna de les realitats socials a les seves necessitats i demandes caso-específiques, especialment en el cas de les dones en situacions de vulnerabilitat. També busca evitar que la lluita pels drets de les dones generi de forma no intencionada injustícies sobre altres col·lectius oprimits.

S'ha d'entendre també que la lluita contra l'opressió de gènere, no és només una lluita

per a l'emancipació de la dona, sinó per a l'emancipació de tota la humanitat, lacrada per l'existència d'una opressió sobre el conjunt. Els rols de gènere *performats* per dones i homes, generen tot un seguit de transversalitats que afecten tots els sectors socials. Per exemple, l'enfocament feminista és, per necessitat en els contextos

actuals, un enfocament humanitari i de protecció de la infància, ja que són elles les que estan a càrrec de la cura dels infants, i en general de totes les xarxes de cures familiars. Això s'aplica d'igual manera a persones pertanyents a altres col·lectius vulnerables com les persones amb discapacitat o persones d'edat avançada.

La perspectiva de gènere a Azimut360.

A Azimut360 considerem i defensem des dels nostres orígens la lluita per la igualtat de gènere com una de les nostres màximes prioritats, estant intrínsecament present en la nostra definició com a cooperativa, així com en les nostres accions diàries i projectes. Una de les fundadores de la cooperativa, i actual sòcia directiva, és l'enginyera Mireia Gil. La presa de decisions per part de dones ha estat present, per tant, des dels nostres orígens, vertebrant el creixement de l'empresa i impedit la seva tendència cap a una deriva d'acció més patriarcal.

A nivell intern, la cooperativa exerceix l'anomenada discriminació positiva. Aquesta iniciativa promou la participació de les dones en entrevistes i processos de contractació. Aquesta acció no té com a objectiu exclusiu el benefici de les dones, sinó la consecució de la paritat de gènere, on tant dones com homes tinguin igualtat d'oportunitats en l'àmbit laboral. Això és especialment rellevant en un sector predominantment masculinitzat, particularment en rols específics com els d'instal·ladors de plaques solars o les posicions de l'àmbit de l'enginyeria.

En l'àmbit nacional, nombrosos dels projectes desenvolupats consideren les necessitats sexe-específiques de la població afectada per la implementació del projecte. En aquests casos, els projectes són dissenyats considerant com poden afectar de forma positiva la vida de les dones, per exemple, mitjançant la facilitació del seu accés a formacions professionals o a posicions a les quals, d'una altra manera, tindrien moltes dificultats per accedir-hi. Durant aquests períodes se'ls ofereix un acompanyament, de manera que la formació impacti de forma integral a la seva capacitat, formant possibles líders del sector en el futur, però sobretot creant referents per a altres dones i nenes que somiïn amb arribar a ser professionals del sector energètic.

En l' àmbit de la cooperació internacional, *Azimut360* es troba en procés d' integrar la perspectiva de gènere en tots els nous projectes, així com d' adaptar i actualitzar aquells ja estan en marxa per assolir impactes més igualitaris en les societats destinàries. Les mesures que es poden prendre són

infinites. Entre d' altres, els projectes de cooperació tracten de dissenyar les enquestes i entrevistes de manera que augmentin la representativitat de les dones, perquè puguin expressar les seves opinions i necessitats específiques.

En altres casos, a l' hora de dissenyar els objectius del projecte juntament amb el dret al qual es vol donar accés amb la implementació del mateix, es consideren sempre les necessitats específiques de les dones i s' apliquen accions específiques per beneficiar-les, per exemple, mitjançant el suport a cooperatives de dones, oferint programes de sensibilització i educació específics per a les mares i infants, o oferint avantatges d' accés als serveis per a les dones.

Referències:

- Agence Française de Développement (AFD, 2020). L' ADEU, l' agricultura, el desenvolupament rural i la biodiversitat. Disponible a: <https://www.afd.fr/es/ressources/afd-agricultura-desarrollo-rural-y-biodiversidad>
- Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW) de l'ONU (1979). Disponible a: https://www.ohchr.org/sites/default/files/cedaw_SP.pdf

azimut360
Área de **cooperación**

DRETS HUMANS, OPRESSIÓ I **PERSPECTIVA** **DE GÈNERE**

Les notes d'

azimut360
ingeniería • sostenibilidad • desarrollo

Primera part
1/3

